

δυσκολίας, καθότι πολλάκις τῶν εὐγενεστέρων αἰσθημάτων ἔχονται εὐτελεῖς καὶ ἐπίμονοι ἀπειθήσεις. « Πραγματεύομαι, λέγει ἡ Λαδὺ Ρούσσελ, μετὰ λόρδου, εὐγενοὺς μὲν καρδίας, ἀλλὰ δυσχρήστου, ἀντὰ πράγματα δὲν κανονίζονται ὡς αὐτὸς τὰ ἐννοεῖ καὶ ὑπὲρ τοῦ συμφέροντός του. » Αἱ συνεντεύξεις αὐτὰι καὶ αἱ συζητήσεις τὴν ἡνόχλουν, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἀκόλουθος ἐπιστολὴ. « Ἀναγκάζομαι νὰ βλέπω πολλοὺς νομομαθεῖς, ὅπερ μὲ δυσαρρεστὴ τὰ μέγιστα, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ περαιώσω τὴν ὑπόθεσίν μου, ὅπως ἀπαλλαγῶ τῆς θέσεως αὐτῆς, ἥτις δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὸ εἶδος τοῦ βίου, μεθ' οὗ θέλω νὰ διανύσω ἐν τῷ κόσμῳ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μου. Ἐλπίζω τὸ καθήκον νὰ κατισχύσῃ τῶν κλίσεών μου, καθότι δέον νὰ συνδράμω τὰ τέκνα μου, τὰ ὅποια μόνον ἐμὲ ἔχουσιν. Ἐκαστοῦ τούτου δέχομαι πολλὰ γέυματα καὶ ἄλλας παρομοίας ἀνησυχίας, δυσαρέστους εἰς καρδίαν τεθλιμένην καὶ καταβεβημένην. Χάριτι θεῇ ἐν τούτοις φθάνω εἰς πέρας. » — Πραγματικῶς ἐπεραίωσε τὸ συνοκέσιον τῆς θυγατρὸς τῆς, συζευχθεῖσης τὴν 21 Ἰουνίου 1688 τὸν νέον λόρδον Καδενδισχ, ὅστις εὐθὺς σχεδὸν ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἡττερον χάριν περιηγήσεως.

Ἐκ τῶν φαινομένων κρίνωντις, δύναται νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἡ Λαδὺ Ρούσσελ ἔζη περιουσιμένη στενῶς εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον. εἰς τὰς ἡδέϊς, ἅλια δὲ σκληρὰς αὐτῆς ἀναμνήσεις, εἰς τὰς εὐσεβεῖς σκέψεις καὶ εἰς τὰ πρὸς τὴν οἰκογένειαν χρῆναι καὶ τὰς μερίμνας, καὶ ὅμως δὲν ἔχει οὕτως. Ἀν ἔμενε μόνη καὶ ἐν συνήθει βίῳ, ἤθελεν εἶσθαι ὅλως ἀμέτοχος τῶν μεγάλων ἰδεῶν καὶ τῶν μεγάλων πραγμάτων τῆς ἐποχῆς τῆς, καθότι δὲν εἶχεν ἐκ φύσεως πνεῦμα ποικίλον καὶ γόνιμον, οὐδ' ἐξ ἐκουσιότητος διάθεσιν νὰ ζητῇ καὶ εὐρίσκει ἀντικείμενα συγκινήσεως καὶ περιεργείας, ἀλλ' εἰσῆλθεν εἰς αὐτὰ ἀκολουθοῦσα τὸν σύζυγόν τῆς, ἐκ συμπαθείας μὲν πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ μετὰ πνεύματος ἱκανοῦ νὰ ἐννοήσῃ καὶ ἀπολαύσῃ πᾶν ὅ,τι μέγα. Ἐμεινεν ἄρα πιστὴ εἰς τε τὰς ἰδέας καὶ τὴν ἀνάμνησιν τοῦ λόρδου Ρούσσελ, καὶ ἀνενδότως ἐνδιατρίβουσα, ἐν τῇ ἀπομονώσει τῆς, περὶ τὰ αὐτὰ ζητήματα τῶν πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἐλευθεριῶν, τὰ ὅποια ἤθελον εἶσθαι ἀντικείμενον κοινῆς συζητήσεως καὶ οἰκιακῆς ὁμιλίας, ἀν ὁ λόρδος ἦτο μετ' αὐτῆς.

Ἡ κατάργησις τοῦ νόμου τῆς Νάντης (Nantes) διηγείρεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, οὐχὶ μόνον τὴν ζωηροτέραν συμπάθειαν ὑπὲρ τῶν ἐξορίστων διαμαρτυρουμένων, ἀλλὰ καὶ σκέψεις ἠθικότητος ἀρχετύπους καὶ σπουδαίας. « ἔχετε δίκαιον, ἔγραφε τότε πρὸς τὸν δόκτορα Φίς - Οὐίλιαμ. Θέλω παραβαλλεῖν τὴν τύχην μου πρὸς τὴν τῶν ἄλλων, καὶ θέλω ἀρχίσαι ἐκ τοῦ βασιλέως ἐκείνου, ὅστις πιστεύει, ὅτι εἶναι εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ἀνθρωπίνου εὐδαιμονίας, τοῦ βασιλέως τῶν καταδικωμένων δυστυχῶν Γάλλων, αὐτοῦ τοῦ δυστυχιστέρου τῶν ὧν καταδικάζει, ὅστις ἀτιμάζει διὰ

διὰ τοιούτων πράξεων τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀξίαν. Ἄν ἡ θεία πρόνοια, ἀγνοῶ ἐν τίσιν ἀπορρήτοις αὐτοῖς βουλαῖς, ἐπιτρέπη αὐτῷ νὰ ποτίσῃ τοσούτους δυστυχεῖς ἀνθρώπους τοιαύτας πικρίας, ἀναμφιβόλως ἐπιφυλάσσεται αὐτῷ τρομερωτέραν τινὰ πικρίαν. Ποία δέ τις εἶναι ἡ εἰμυρμένη βασιλέως; μεγάλου καὶ μεγαλητέρας ἔχοντος ἀξιώσεις, ὅσας μεταχειρίζεται λυσσῶδως τὴν ἰσχύν του πρὸς τὴν καταστροφὴν λαοῦ, ὅστις ἀναγνωρίζει τὸ εὐαγγέλιον ὡς πίστιν καὶ νόμον, ἐν ᾧ τὸ ἡμῖς ἴσως τοῦ κόσμου ἀγνοεῖ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν, καὶ τὴν λάμψιν τῆς ἀρετῆς, ἣν οὗτος μᾶς διδάσκει! »

Τὰ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς πατρίδι συμβαίνοντα κατεῖχον ὅλως τὸ πνεῦμά της· ἡ δίκη καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἀλζερνόν Σίδνεϋ (d'Algermon Sidney), ἡ ἀνάβασις εἰς τὸν θρόνον Ἰακώβου τοῦ Β'. αἱ πρόοδοι τοῦ δεσποτισμοῦ του, ἡ ἐν Μόνμουθ ἐπανάστασις καὶ αἱ κατὰ τῶν φίλων τῶν ἰδεῶν τῆς αὐστηραὶ καταδρομαί, ἀνεκαίνισαν ἐν αὐτῇ τὰς σκληροτέρας ἀμνήσεις. Ἐκ τῶν συμφορῶν τούτων ἤρθετο πολλάκις παρηγορίαν ἀνέλπιστον :

» Αἱ καθ' ἑκάστην συμβαίνουσαι νέαι σκηναί, ἔγραφε, μὲ κἄμνουσι πολλάκις νὰ χύνω ἐκ λύπης ἄλογως καὶ ἀνοήτως, δάκρυα, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ χύνω δάκρυα χαρᾶς, συλλογιζομένη, ὅτι ὁ φίλτατός μου σύζυγος ἔφθασεν εἰς τὴν μακαρίαν τῆς αἰωνιότητος ὁχθὴν, ἐνῶ ἂν ἔζη ἤθελε πολλάκις κατασπαράσσεται ἡ ἀγαθὴ καρδία του, ἀφ' ἧς ἡμέρας μᾶς ἐγκατέλειπεν· ἤδη διάγει ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ εἰρήνῃ καὶ ὠφελον ἕνεκα τούτου νὰ εὐφραίνωμαι ἐγὼ, ἥτις, ἄνευ αὐτοῦ δὲν ἔχω οὔτε εἰρήνην, οὔτε ἀσφάλειαν. » Αἱ ὁρμαὶ ὅμως αὐταὶ ψυχῆς εὐσεβοῦς, δὲν καθησυχάζουσιν ἐπὶ πολὺ τὰς ἀληθεῖς ἀνησυχίας ἢ τὰς ἀληθεῖς θλίψεις, καὶ ἡ Λαδὺ Ρούσσελ σπουδαίως ἐγκύπτουσα εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς θρησκευτικῆς καὶ πολιτικῆς καταστάσεως τῆς Ἀγγλίας, ἥτις δσημέραι ἐγένετο σκοτεινότερα, ἐλυπεῖτο καὶ ἐθρουβεῖτο ἔτι πλέον περὶ τῶν τέκνων τῆς, περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς πατρίδος τῆς καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν, ὑπὲρ ὧν ὁ λόρδος Ρούσσελ ἀπέθανεν.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΕΡΓΟΡΟΣ ΠΕΙΡΑΤΗΣ

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 64.)

Κεφάλαιον Θ'.

Δυσανασχετῶν καὶ περίλυπος διὰ τὴν ὁλοσχερῇ ἦσαν ἦν ὑπέστη, ἀπεχώρησεν ὁ Οὐίλντερ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Διότι ὅλα τοῦ τὰ σχέδια καὶ οἱ σκοποὶ, οὗς ἔχων κατὰ νοῦν ἦλθεν εἰς τῆς Κυρίας Λάσιϋ, ἐματαιώθησαν αἴφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως ὑπὸ τῆς ὑποκριτικῆς τοῦ γέροντος ναύτου

κολακείας, οὐδὲ ἡλιπίζε πλέον νὰ ἐπανεύρῃ εὐκαιρίαν οὕτω κατάλληλον πρὸς πραγματοποιήσιν αὐτῶν.

Τὴν διεξήγησιν τῶν ἀποκρύφων αἰσθημάτων τῶν παρακινησάντων τὸν νέον ὑποπλοίαρχον εἰς τὴν ἀποτοχοῦσαν ταύτην ἐπιχείρησιν δὲν κρίνομεν ἐν ταῦθα εὐκαιρον νὰ ἐκθέσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην κατὰ τὸ παρόν· ἀρκούμεθα μόνον καὶ παρκαλοῦμεν καὶ αὐτὸν νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν γεγονότων ὅπως συνέβησαν.

Βραδέως κατεύθυνεν ὁ Οὐίλντερ τὰ βήματά του πρὸς τὴν πόλιν ἐφιστάμενος ἐκάστοτε ὅπως τὰ ἐν τῷ λιμένι πλοῖα ἐπιθεωρῇ, πρὸ πάντων δὲ τὴν *Βασιλικὴν Καρολίαν*.

Τῆς ἐργασίας ἡ ὥρα ἐπέστη, καὶ ἤδη τὰ φαιδρὰ τῶν ναυτῶν ἔατο εὐχέλως διατάσσον τὸν γλυκὺν καὶ γαλήνιον τῆς πρωῒας ἀέρα. Τὸ ἑοῖμον πρὸς ἀπόπλουον πλοῖον ἐπεδείκνυν εἰς τὰ ἄλλα τὴν δραστηριότητα καὶ ἐπιδεξιότητα τῶν ναυτῶν του, ἐλαφρῶς ἀναβαινόντων εἰς τοὺς ἰστούς καὶ διεσπιδόμενων τὰς μελανὰς καὶ βαρεῖας κεραίας.

Μετ' ὀλίγον δὲ τὸ βαθυκόλπον ἰστίον τοῦ θώρακος λυθὲν ἀνελίχθη ἐπὶ τῆς κεραίας του χαριέντως καὶ αἱ κάτω αὐτοῦ ἄκραι κατέπεσαν ἐπὶ τῆς κατωτέρας κεραίας· ἡ βαρεῖα κεραία βραδέως τότε ἀνεσύρθη μέχρι τῆς θέσεώς της συνεπιφέρουσα τὸ ἀνελιχθὲν ἰστίον, ὅπερ, ταθὲν οὕτω πανταγόθεν, ἀνεπύχθη ὡς χιονόλευκός τις ὀθῶν ὑπὸ τῆς δροσερᾶς πρωῒνης αὐρας κολπουμένη καὶ πάλιν εὐθέως συνεστάλη, ὥστε διὰ τῶν κινήσεων τούτων οἱ ναῦται ἠθέλησαν νὰ ἐπικαλεσθῶσιν τὸν ἄνεμον καὶ, διακοφάντες τὰς προπαρασκευὰς, περιέμενον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς παρακλήσεώς των.

Ὁ δὲ Οὐίλντερ, ἐκ φυσικῆς μεταβάσεως, μετὰ πλείστης ὁσῆς τῆς προσοχῆς παρατηρήσας πᾶσας ταύτας τὰς πρὸς ἀπόπλουον προετοιμασίας ἐστράφη κατόπιν πρὸς τὸν Δελφίνα ὅπως κρίνῃ ἐκ τῆς ἐπ' αὐτοῦ κινήσεως ὅποιον ἐντύπωσιν τῷ ἐπέφερον τὰ σημεῖα ταῦτα τῆς Καρολίνης, ἀλλὰ, μετὰ δὴν αὐτοῦ τὴν σύντονον προσοχὴν, οὐδὲν κοινὸν ἀνεκάλυψε μεταξύ τῶν δύο τούτων πλοίων. Διότι, ἐνῷ τὸ ἐν ἡτοιμάζετο πρὸς ἀπόπλουον, τὸ ἑτερον ἡρέμει ἐπὶ τῶν ἀγκυρῶν του· τόσον ἡσυχον δ' ἦτο καὶ ἀκίνητον, καὶ τόση ἡρεμία καὶ λειψανδρία ἐπεκρίτει ἐπὶ τοῦ μαύρου καὶ ἀψύχου ὄγκου του, ὥστε εὐλόγως ἠθέλε τις τὸ παραβάλλει πρὸς νησιδίον τι ἢ σκόπελον ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος φαινόμενον, ἢ μᾶλλον πρὸς θαλάσσιον τι τέρας προαιώνιον, οὐ ἐξέλιπε μὲν τὸ γένος, σώζεται δὲ μόνον ὁ σκελετὸς εἰς τὰ βάθη τοῦ ὠκεανοῦ παραδεδαρμένος ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ τῶν καταγίδων καὶ τῶν θυελλῶν.

Οὐχ ἦττον ὁμοῦ ὑπὸ τὴν νεκρὰν τοῦ Δελφίνος ἡρεμίαν, ὁ Οὐίλντερ ἀνεγνώρισε τὴν ζωὴν. Ἡ κάμηλος τῆς ἀγκύρας ἀντὶ νὰ σχηματίζῃ μακρὰν καμπύλην, ἦτον τεταμένη σχεδὸν κατὰ κάθετον. Πάντα τὰ ἐν τῷ λιμένι πλοῖα εἶχον ἀνεπτυγμένα τὰ ἰστία των ὡς θέλοντα νὰ ὤσιν ἔτοιμα εἰς ἀ-

πόπλουον ἐν μιᾷ στιγμῇ. Καὶ ὁμοῦ τὸ πλοῖον αὐτὸ ὅπερ ἐφαίνετο ἥμισυ διατεθειμένον εἰς ἀναχώρησιν, ἐν μιᾷ στιγμῇ ἠδύνατο νὰ σύρῃ τὴν ἀγκυράν του καὶ νὰ λάβῃ θέσιν ἐπιθετικὴν ἢ ἀμυντικὴν.

Οὕτως εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς παντὸς γινώσκοντος τὸν ἀληθῆ χαρακτῆρα τοῦ ὑποτιθεμένου σωματεμπορίου, ὁ Δελφὶν ἐφαίνετο ὡς τὸ ἄγριον ἐκείνο θηρίον ἢ τὸ ἐρπετὸν τὸ ὑποκρινόμενον ὅτι εἶναι βεβουλισμένον εἰς ἄλυτον λήθαργον ὅπως ἐξαπατήσῃ τὰ ἀνόητα θύματα καὶ τὰ φέρῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἐαυτοῦ.

Ὁ τρόπος δὲ καθ' ὃν ὁ Οὐίλντερ ἀνεκίνησε τὴν κεφαλὴν βλέπων τοῦτο ἀπεδείκνυε σαφέστατα ὅτι ἐντελῶς εἶχεν ἐννοήσῃ τὴν προδοτικὴν ταύτην ἡρεμίαν. Κατεχόμενος ὑπὸ τῶν διαλογισμῶν τοῦ ἐξηκολούθει τὴν πρὸς τὴν πόλιν ὁδόν, βραδεὶ καὶ ἡσύχως τῷ βήματι καὶ ὡς ἀγνοῶν πῶς ἐπορεύετο, ὅτε αἶφνης ἐξήγαγέ τις αὐτὸν τῶν σκέψεων του κτυπήσας τον εἰς τὸν ὦλον ἐλαφρῶς. Ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου δὲ τούτου περισπασμοῦ διαταρτχθεὶς, ἐπεστράφη καὶ εἶδε τὸν γέροντα ναύτην τοῦ ὑποναυάρχου φθάσαντα αὐτόν.

— Οἱ νεανικοὶ πόδες σου ἔπρεπε νὰ σὲ φέρωσι πάντοτε ἐμπρὸς, κύριε ἀξιωματικὲ, εἶπεν ὁ γέρον ἄμα ἀνεγνώρισθαι ὑπὸ τοῦ Οὐίλντερ· ἔπρεπε νὰ ἦσαι ὡς τὰ πλοῖα τῶν Βερμούδων τὰ ὅποια τρέχουσι πανάρμενα πάντοτε· ἀλλ' ὁμοῦ ἐγὼ ὁ γέρον καὶ ὁ ἀδύνατος κατάρθωσα νὰ σὲ φθάσω καὶ νὰ πέσω τόσω πλησίον σου.

— Ἰσως ἀπολαμβάνεις τὸ ἔκτακτον καὶ σπανιώτατον προνόμιον τοῦ νὰ σχίζῃς τὰ κύματα μετὰ τὴν πρόμνην σου, ἀπεκρίθη σαρκαστικῶς ὁ Οὐίλντερ. Ὅταν τις πλεῖν διὰ τοιοῦτου ἀξιολόγου τρόπου, δὲν ἡμπορεῖ νὰ ὑπολογίσῃ πόσον προχωρεῖ.

— Βλέπω, συνάδελφε, ὅτι ἐπιεράχθης διότι τάχα σὲ ἠκολούθησα κατόπιν, μολοντί σὺ ὁ ἴδιος ἦθελες ἴσως ζητήσῃ μετ' ὀλίγον νὰ με ἀπαντήσῃς. Πιστεύεις λοιπὸν, ἢ μᾶλλον, τὸ εὐρίσκεις εὐλογον καὶ δίκαιον, ἐγὼ ὁ ὅποιος ἄσπρισα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὑπηρετήσα εἰς πλοῖα πρώτης τάξεως, νὰ καταντήσω ἔπειτα νὰ παῶ ἀμαθὴς εἰς πράγματα τὰ ὅποια ἀποβλέπουσιν τὴν ἐπιστήμην μας;

— Καλὰ, γέρον· ὑποθέτω ὅτι ἡ χῆρα τοῦ ναυάρχου ἐπλήρωσε μεγαλοπρεπῶς καὶ γενναίως τὴν κολακείαν σου καὶ ὅτι τώρα ἡμπορεῖς νὰ σταυρώσῃς τὰ πανία σου καὶ νὰ σταθῇς εἰς ἀναχώρησιν διὰ τέσσαρας ἢ πέντε μῆνας ὁλοκληροῦς, χωρὶς νὰ πολυφροντίζῃς περὶ τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς διατάξεως τῶν πλοίων. Ἀλλ', εἰπέ μου, ἔχεις σκοπὸν νὰ καταβῇς τὸν λόφον αὐτόν;

— Μάλιστα ἕως κάτω.

— Τότε ἔχω μεγάλην εὐχαρίστησιν, διότι ἐγὼ σκοπεῖω νὰ ἀναβῶ πάλιν. Σοῦ εὐχομαι λοιπὸν καλὸν ἀέρα, ὡς λέγογεν ἡμεῖς οἱ ναυτικοὶ ὅταν δύο πλοῖα ἀπαντῶμεθα εἰς τὸ πέλαγος καὶ συνομιλήσωμεν.

Ὁ γέρον Ῥοβέρτος ἤρχισε νὰ γελά τότε ἰδὼν

τὸν νέον στρίψιντα πρὸς αὐτὸν ἀποτόμως τὰ νῦτα καὶ ἀναλαβόντα τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Κυρίας Λίσευ. Καὶ ἔπειτα ἐστράφη καὶ αὐτὸς πρὸς τὴν πόλιν διευθυνόμενος μεθ' ὅλης τῆς βραδύτητος καὶ τῆς προφυλάξεως αὐτοῦ.

— Ἄ! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ακολουθῶν τὴν ὁδὸν του, πρέπει ὁ νέος αὐτὸς ποτὲ νὰ μὴν ὑπηρέτησεν εἰς τὸ ναυτικὸν τοῦ Βασιλέως. Διότι μόνον ἐκεῖ γίνεται τις τέλειος ναυτικός καὶ ἀποκτᾷ συστηματικὴν γνῶσιν, κυρίως μάλιστα ὅταν τις ᾖ καὶ υἱὸς τοῦ ἐπιδρόμου.

— Ἄ! γέρον ὑποκριτὰ! ἐψήθυρε καὶ ὁ Οὐίλντερ. Πρέπει ὁ ἀνιπόφορος αὐτὸς κολάζ νὰ ἐπλευρε καὶ μὲ καλὴ ἐργασία καὶ τῶρα κατήντησε νὰ ὑποκρίνεται τὸν ἐνθουσιάζοντα καὶ ἀμαθῆ διὰ νὰ κολακεύσῃ μίαν γριὴν παράφρονα σχεδὸν σήμερον ὅτε οἱ κόποι εἶναι πολὺ μεγαλείτεροι ἀπὸ τὴν πληρωμὴν θίλει πλέον νὰ ζῇ μὲ τὰ ψεῦδη του. Πρέπει νὰ ἐπιστρέψω ὀπίσω. Ἰὼς τὴν ὥρην ἐκτείνω περισσότερον ἀπὸ τὴν πρώτην φοράν.

Οἱ δύο δὲ υἱοὶ μοιολογοὶ ἐπροφέρθησαν ταπεινῇ τῇ φωνῇ, τὸ τελευταῖον μάλιστα μέρος αὐτῶν ἐνοήθη μᾶλλον ἢ ἀπηγγέλθη.

Μόνος μείνας ὁ Οὐίλντερ περιεπλανήθη ἐπὶ τοῦ γηλοφου ὅπως ἀναλαβὴ ἤθελ ἀδιάφορον καὶ ψυχρόν. Οὕτω δὲ ἐπανήλθεν ὑπὸ τὰ πύργια τῆς Κυρίας Λίσευ ὅπως κατ' ὁρῶσιν νὰ παρατηρήθῃ καὶ πάλιν ἀλλ' αἱ προσπάθειαι τοῦ ἀπεβησαν μάταιαι. Οὐδὲν μὲν τῶν τῆς οἰκίας κυρίων εἶδεν ἤκουσεν ὅμως τὴν ταρχὴν τῶν ἐτοίμαζοντων τὰ τοῦ πλοῦ. Ἰσχυρῶς ἐτρέχον τῆδε κακείσε δρομαῖοι φέροντες στρωμνὰς καὶ δέματα· ἀλλ' αἱ κυρίαι τῆς οἰκίας εἶχον βεβαίως ἀποσυρθῆ εἰς ἀπόκρυφόν τι μέρος, ὅπως συνομιλήσωσι περὶ πραγμάτων οἰκογενειακῶν καὶ ἀποχαιρετηθῶσι. Ἀπελπισθεὶς λοιπὸν οὕτως ὁ νεανίας ἐστρέφετο ὅπως ἀποχωρήσῃ βλέπων ματαίωμενον τὸν σκοπὸν δι' ὃ εἶχεν ἐπανελθεῖ, ὅτε ὀπισθεν τοῦ τοίχου ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο, ἤκουσε φωνὰς γυναικείας. Αἱ φωναὶ αὗται ἐπλησίασαν καὶ μετ' ὀλίγον τὸ αὐτοῦ τοῦ διέκρινε τὴν ἐναρμόδιον φωνὴν τῆς Γερτρούδης.

— Κυρία μου, ἔλεγεν αὐτῇ, ἀφροσύνη μας εἶναι νὰ εὐδωμεν προσοχὴν καὶ βεβαιότητα εἰς τοὺς λόγους ἐνός... ἐνός τοιούτου ἀνθρώπου.

— Ἀγαπηρίζω τὸ δίκαιον καὶ ὀρθὸν τῶν λόγων σοί, φιλάτη μου κόρη, ἀπεκρίθη ἡ παιδαγωγός, ἀλλ' ὅμως κατὰ μὲ λέγει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἶχε δίκαιον καὶ ὅτι κίνδυνός τις μᾶς μέλλεται καὶ αἰσθάνομαι δευσιδαιμόνα φρόνον. Δὲν ἐπιθυμῶ τάχα καὶ σὺ νὰ ἐπανεβλεπες πάλιν τὸν νέον ἐκεῖνον;

— Ἐγὼ, Κυρία, εἶπεν ἡ Γερτρούδη διαταραχθεὶσα καὶ ἐμβροιάσασα, πρὸς τί νὰ ἐπιθυμήσω νὰ ἴδω ἄνθρωπον ξένον καὶ ἄγνωστον ἐτελὼς εἰς ἑμὲ, καὶ μάλιστα ἀνθρώπον ὅστις... ναι... ὅστις ἐκ τῆς κοινωνικῆς τοῦ θένους δὲν εἶναι ἐκβαλόμενος ἀξίως... τῆς συναναστροφῆς...

— Ἐν τῶν κυρίων, θίλεις νὰ εἴπῃς, Γερτρούδη;

ἀλήθεια; Νομίζεις λοιπὸν ὅτι ὁ νέος ἐκεῖνος εἶναι τόσῳ ὑποδεέστερος ἡμῶν;

— Βεβαίως, ἀπήντησεν ἡ νεανίς· ἐγὼ πολὺ ἀπέχω τοῦ νὰ συμπεριζῶμαι τῆς θείας μου τοῦδε· δεῖς περὶ διακρίσεως βαθμῶν καὶ γενήσεως. Μολοντοῦτο θὰ ἐλητμόνουν τὰ ἰδιάσκι διδάγματα, φιλάτη μου Κυρία Οὐίλντερ, ἐὰν δὲν ἡθελάνομεν ὅτι ἡ ἀνατροφὴ καὶ ἡ καλὴ συμπεριφερὰ συνιστῶσι διαφορὰν ἐπαισθητὴν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Οἱ λόγοι οὗτοι εἶχον μὲν καθ' ἑαυτοῦ, ὑβριστικὸν τι διὰ τὸν Οὐίλντερ, τόσον γλυκεῖα ὅμως ἦτον ἡ ἀπαγγέλλασα αὐτοῦς φωνή, ὥστε ὁ νέος ναύτης οὐδαμῶς ἐξ αὐτῶν περὶωρίσθη.

— Ἐχει δίκαιον, τέκνον μου, ἀπήντησεν ἡ παιδαγωγός, ἀλλὰ τίποτε διδόμενον δὲν ἔχομεν ὥστε νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ νέος ἐκεῖνος δὲν ἦτο καλῆς καὶ τελείας ἀνατροφῆς. Ἢ δριμύτα, οἱ λόγοι, ἡ συμπεριφορὰ του, τὰ πάντα εἰδείκνυν αὐτὸν καλῆς ἀνατροφῆς νέον. Ἡμπορεῖς νὰ μοῦ εἴπῃς, ὅτι ἔχει τινὰ ἐλαττωματικὴν καὶ ἐν τῇ ἐλπίδι τοῦ ἐλπίσθαι τὴν συνήθη εἰς τοὺς ναύτας, πρέπει ὅμως νὰ ἡξέωρῃς ὅτι οἱ νέοι τῶν εὐγενεστερῶν οἰκογενειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ αὐτῆς ἐστὶ τῆς Ἀγγλίας ἐναρτίς εἰσέρχονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους ἐξαιρετικῶς πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνθρώπων μεθ' ὧν συναναστρέφονται καθ' ἡμέραν.

— Ναι, ἀλλ' οἱ νέοι ἐκεῖνοι εἶναι ἀξιοματικοί, κυρία μου, ἐνθ' ὃ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔφρεν ἐνδυμα ἀπλοῦ ναύτου.

— Δὲν παρετήρησες μετὰ προσοχῆς, κόρη μου, τὸ ἐνδυμὰ του ἦτον ἐξ ὑφάσματος λεπτοτέρου καὶ κομψῶς κεκοσμημένον. Εἶδα ναυάρχους ἐγὼ κατ' αὐτὸν τρόπον ἐνδεδυμένους πολλοὺς. Οἱ ἔχοντες θέσεις ἐπιστήμους εἰς τὸ ναυτικὸν δὲν παραιτοῦσι μὲν τὴν ὅλην ἐνδυμασίαν τοῦ ἐπαγγέλματός των, εὐχαριστοῦνται ὅμως τὰ ἐξωτερικὰ ἐμβλήματα τοῦ βυθμοῦ των ἀποβιλλόντες.

— Νομίζεις λοιπὸν ὅτι εἶναι ἀξιοματικός; καὶ ὅτι ὑπερτερεῖ ἴσως τὸν Βασιλέα;

— Ὅχι τὸ ἐπίστευτον ἀνευδύτως, ἐὰν ὑπῆρχεν ἐν τῷ λιμένι βασιλικὸν τι πλοῖον. Μόνος ὅμως ὁ βυθμὸς τὸν ὁποῖον ἴσως φέρει δὲν μοι ἐμπνέει τὴν συμπάθειαν τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι πρὸς αὐτόν. Ἐν τῇ νεότητί μου, Γερτρούδη, συναναστράφηκα καὶ ἐγνώρισα πολλοὺς ναυτικούς καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ ἤδη σπανίως τοὺς βλέπω χωρὶς νὰ συγκινηθῶ καὶ μάλιστα ὅταν ἔχωσι φυσιογνωμίαν τοιαύτην, ἀρρενωπὴν καὶ νοήμονα. Ἀλλ' ὁ ἐμὲ ἰσχυρῶς περὶ ἄλλου τινός, διότι βλέπω ὅτι σὲ στενοχωρῶ.

— Ἐμὲ; ὦ! δόλου, κυρία Οὐίλντερ, σὰς ὀφείζομαι, ἀπεκρίθη ζωηρῶς ἡ νεανίς· ἀφοῦ πιστεύετε ὅτι ὁ ξένος ἐκεῖνος εἶναι ἄνθρωπος εὐγενῆς καὶ καλὸς ἀγαπώμενος, δὲν εἶναι δυσάρεστον, ἢ μᾶλλον ἀνάγκαστον, νὰ ἐμὲ τις περὶ αὐτοῦ. Πιστεύετε λοιπὸν ἐπίσης, ὅτι καὶ ὁ κίνδυνος περὶ τοῦ ὁποίου μᾶς εἶπεν εἶναι πραγματικός;

Εἰς τοὺς λόγους τοῦ ὑπῆρχε καὶ ἐκ τῶν ὁ-

πους του κράματι εἰρωνείας καὶ συμπαθείας τόν
 αλλόκοτον, ὥστε δὲν ἤξεύρω τί νὰ υποθέσω.
 Ἦσαν μὲν οἱ λόγοι ἀκαταλήπτοι, ὁ σκοπὸς τοῦ
 ὁμῶς σπουδαίου καὶ εὐλαβικοῦ. Γερτρούδη, ἀκόμη
 δὲν ἐξοικειώθη πρὸς τὰς ναυτικὰς ἐφευρέσεις ὅσον
 ἐγώ, δὲν ἀγνοεῖ δὲ ὅτι ἡ κατὰ πάντα ἀξιοσέ-
 ῃστο; θεία σου, μ' ὅλον τὸν δίκαιον θαυμασμόν
 τῆς πρὸς ἐπιστήμην εἰς ἣν τὰ μέγιστα διέπρεψεν
 ὁ ἀείμνηστος σύζυγός της, ἐνίοτε ὁμῶς ὑποπίπτει
 εἰς πλάναν. . .

— Τὸ ἡξεύρω, τὸ ἡξεύρω, ὑπέλαθεν ἐσπευ-
 σμένως ἡ νεανὶς θελουσα νὰ διακόψῃ ὁμιλίαν δυσ-
 ἀρέστου, τὸ ἡξεύρω, ἢ μᾶλλον τὸ συμπεραίνω.
 Μολοντοῦτο, κυρία, εἶναι παράδοξον, ξένος καὶ
 ἀγνωστος ἄνθρωπος νὰ τολμήσῃ νὰ εἰρωνευθῇ κυ-
 ρίαν τοιαύτην. . .

— Συμφωνῶ, ἐξηκολούθησεν ἡ Κυρία Οὐίλν, καὶ
 ὁμῶς ὁ ναύτης δὲν μοι ἐφάνη ἐκ τῶν φαιτασμέ-
 νων ἐκείνων οἵτινες εὐχαρίζονται διασύροντες τὰς
 ἀδυναμίας τῶν ἄλλων. Ἐνθυμεῖται, ἀγαπητὴ μου
 Γερτρούδη, ὅτι χθὲς, ὅτε εἰμὲθα πλησίον εἰς τὰ
 ἐρείπια τοῦ μύλου, ἡ Κυρία Ἀνσέυ ἐξέφρασε τὸν
 θυμὸν αὐτὸν ὅπως διήγειρεν ἐν αὐτῇ ἡ θέα
 πλοίου. . .

— Τὸ ἐνθυμοῦμαι, τὸ ἐνθυμοῦμαι, ἀπεκρίθη ἀ-
 νυπομόνως ἡ ἀνεψία.

— Ἀντιπὼν, κόρη μου, ἐνθυμεῖσαι ὅτι μετεχει-
 ρίσθη ἐκφράσεις πολλὴ ἀτόπους καὶ ἀνοικεῖους,
 πράγμα τὸ ὅποιον ἄλλως δὲν εἶναι πολὺ ἐτακτον
 καὶ μεμπτόν εἰς γυναῖκα. Θυμάζω ὁμῶς ὅτι
 ἄνθρωπος ὅστις φαίνεται ἐντελὴς κατηρητισμένος
 εἰς τὴν ναυτικὴν ἐπιστήμην, μετεχειρίσθη ἐκφρά-
 σεις ἀπρεπεῖς καὶ ἰδέας ἀνυποστάτους, καὶ μά-
 λιστα ὅτι ὁ γέρον ἐκεῖνος ναυτικὴς τὰς παρε-
 δέχθη ὡς ἐντελὴς βασίμους καὶ ἀληθεῖς τοῦτο
 μὲ ἐκπλήττει περισσότερον.

— Ἰσως, εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ἡ Γερτρούδη,
 ἴσως οἱ δύο αὐτοὶ ἄνθρωποι ἡξεύρουσι τὴν ἀ-
 δυναμίαν τῆς θείας μου ὡς πρὸς τὰς ναυτικὰς
 ὁμιλίας. Ὅθεν τοῦτο ἴσα ἴτα πρέπει νὰ μάς πείσῃ
 ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρῶμεν τὸν ξένον ἐκεῖνον
 ὡς πολλὰ καλῆς ἀνατροφῆς ἄνθρωπον.

— Ως πρὸς τοῦτο δὲν ἠμπορῶ νὰ σοὶ ἀπο-
 κριθῶ, Γερτρούδη· τὸ τί αἰσθάνομαι ὡς πρὸς τὸν
 νέον αὐτόν, οὔτε νὰ τὸ ἐξηγήσω οὔτε νὰ τὸ ὁ-
 ρίσω δύναμαι ἐπιθῆναι νὰ τὸν ἐπανιδῶ.

Τῇ αὐτῇ δὲ στιγμῇ ἡ νεανὶς ἀφῆκε κρυφὴν
 ἐλαφρὰν, μαστίγιόν ἐπεσε πρὸ τῶν ποδῶν της
 καὶ ὁ νέος ναύτης παρουσιάσθη αὐτοπροσώπως
 πρὸ τῶν δικαστῶν τοῦ ὑπερπηδήσας τὸν χαμηλὸν
 τοῦ κήπου τοίχον. Ἀποῦ δὲ ἐξήτησε συγγνώ-
 μην διὰ τὴν ἀπότομον ἐμφάνισίν του ἀνέλαθε
 τὸ μαστίγιόν του καὶ ὠπισθοδρόμησεν ὡς θέλων
 δῆθεν νὰ ἀναχωρήσῃ. Εἰς τὴν συμπεριφορὰν του
 καὶ εἰς τὰς ὀλίγας λέξεις τὰς ὁποίας ἐπέφερε
 τοσαύτη γλυκύτης ὑπῆρχε καὶ εὐγένεια τρόπων,
 ὥστε πρόδηλον καθίστατο ὅτι ἤθελεν οὕτω κατα-
 πείσῃ τὴν νέαν Γερτρούδην ὅτι ἴσως ἐδικαιούτο

Εὐτέρπη τόμ. Η. φυλλάδιον 65.

νὰ ἔχῃ τινὰς ἀξιώσεις εἰς τὸν τίτλον δὲν αὐτὴ
 τῷ ἤρνετο. Τὸ στρατήγημα ἐπέτυχε πληρέστατα
 καὶ αἱ κατὰ τοῦ νέου ναύτου κρίσεις τῆς νε-
 νίδος μετεβλήθησαν ἐξ ὀλεκαλήρου ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἀλλὰ τὴν παιδαγωγὸν ὁποῖον ἐνδόμυχον αἰ-
 σθημα συνεκίνει τὴν στιγμὴν ταύτην; Διὰ τί ὠ-
 χρεῖσεν ἄλλα τὸν εἶδε; διὰ τί νὰ χεῖλῃ τῆς ἐρε-
 μῶν καὶ δις θελήσασα δὲν ἠλυθήνῃ νὰ ἀρθρώσῃ
 λέξιν; Οὔτε αὐτὴ δὲν τὸ ἡξεύρεν· ἀόριστον αἰ-
 σθημα κατεῖχε τὴν ψυχὴν αὐτῆς καὶ τὴν ἐκρά-
 τει μεταίωρὸν μεταξὺ θλίψεως καὶ χαρᾶς, με-
 ταξὺ ἀναμνήσεων γλυκυτάτων, καὶ παρόντος πι-
 κροῦ. Ἐπὶ στιγμὴν ἀφῆθη εἰς τὰς ἰδνεροπολή-
 σεις τῆς φαντασίας της, ἀλλ' ἐπὶ τέλους συνελ-
 θούσα εἰς ἐαυτὴν καὶ καταστείλασα τὴν συγκί-
 νησίν της εἶπε διὰ φωνῆς εὐσταθοῦς.

— Μείνατε ἐπὶ μίαν στιγμὴν, κύριε, σὰς πα-
 ρικαλῶ, ἐκτὸς ἂν ἔχετε κατεπείγουσαν ὑπόθεσιν
 ἀλλαχοῦ. Ἰπάρχει τι εἰς τὴν σύμπτωσιν ταύτην
 τοσοῦτον παράδοξον, ὥστε θέλω νὰ ὠρελθῶ εἰς
 αὐτοῦ.

Ὁ Οὐίλνδερ ἐχαιρέτησε καὶ ἔμεινεν ἀπέναντι τῶν
 δύο κυριῶν, τὰς ὁποίας εἶχεν ἐτοιμασθῇ νὰ ἀφήσῃ
 ἅμα ἀνέλαβε τὸ ἐκ τύχης ἡ ἀδεξιότητος περὶ εἰς
 τὸν κήπον μαστίγιόν του. Ἡ δὲ παιδαγωγὸς, βλέπου-
 σα οὕτως ἀπροσδοκῆτως ἐκπληρωθεῖσαν τὴν εὐχὴν
 αὐτῆς, μετὰ δισταγμοῦ τινος ἔλαβε τὸν λόγον.

— Ἐν σὰς ἐμποδίζω, κύριε, ἀπὸ τὴν ὁδόν
 σας, εἶπεν ἐν ἀμηχανίᾳ, αἴτιον τοῦτο εἶναι ἡ
 γνώμη τὴν ὁποίαν ἐξεφέρετε περὶ τοῦ ἐτοίμου εἰς
 ἀπόπλουν ἐκεῖνου πλοίου.

— Τῆς Βασιλικῆς Καρολίνης; ἠρώτησεν ὁ
 Οὐίλνδερ ἀμερίμως.

— Ναί, οὕτως ὀνομάζεται, νομίζω, ἀπεκρίθη ἡ
 κυρία Οὐίλν.

— Ἐλπίζω, κυρία μου, ὅτι οἱ λόγοι μου δὲν
 σὰς ἐνέπνευσαν κακὴν τινα ἰδέαν περὶ τοῦ πλοίου
 τούτου· ἠμπορῶ νὰ σὰς διαβεβαιώσω ὅτι εἶναι
 στερεῶς κατεσκευασμένον καὶ μάλιστα ὅτι ἔχει
 πλοίαρχον ἀξιολογώτατον.

— Μολοντοῦτο δὲν ἐδιστασάτε πρὸ ὀλίγου νὰ
 μάς εἰπῆτε ὅτι ὁ ἐπιβιβασθεὶς εἰς αὐτὸ διατρέ-
 χει μέγαν καὶ προφανῆ κίνδυνον.

— Τὸ εἶπα, κυρία μου, καὶ τὸ ἐπαναλαβάνω
 καὶ αὖτις, ἀπεκρίθη ἀποφαστικῶς ὁ Οὐίλνδερ.

— Τότε θὰ λάβετε τὴν κολωσίνην καὶ νὰ μάς
 ἐξηγήσετε τὸν λόγον τῆς τοιαύτης γνώμης σας;

— Ἄν καλῶς ἐνθυμοῦμαι τὴν ἐξηγήσιν ταύ-
 την τὴν ἔδωσα εἰς τῇ κυρίαν τὴν ὁποίαν ἔλαβα
 τὴν τιμὴν νὰ ἴδω ἐδῶ πρὸ μιᾶς ὥρας.

— Δὲν εἶναι πλέον ἐδῶ, κύριε; ἔπειτα δὲ ἐ-
 κείνη δὲν σκοπεύει νὰ θαλασσοπορήσῃ, ἀλλὰ μό-
 νον ἐγώ, ἡ μαθήτριά μου καὶ οἱ ὑπὸνέταιί μας.

— Τὸ ἐνόησα ἐξ ἀρχῆς τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ Οὐίλ-
 νδερ ἀτενίσας τὸ βλέμμα εἰς τὴν γοητευτικὴν καὶ
 ἐκφραστικὴν φυσιογνωμίαν τῆς Γερτρούδης.

— Λοιπὸν, κύριε, ἤδη ὅτε τὰ ἐνδιαφερόμενα
 μέρη εὐρίσκονται ἐδῶ, θὰ εὐαρεστηθῇτε νὰ μάς

ἐπανάλαβετε τὸν λόγον ὅστις οἶς παρακινεῖ νὰ ἔχετε τόσῳ καλὴν γνώμην περὶ τῆς *Βασιλικῆς Καρολίνας*.

Ὁ Οὐίλντερ διαταράχθη καὶ αἱ πορεαὶ τοῦ ἐκαλῆθησαν ὑπὸ ἐλαφροῦ ἐρυθήματος, εἶπε δὲ ψελίζων.

— Δὲν θὰ ἀπαιτήσετε β.βαίως παρ' ἐμοῦ, κυρ'α, νὰ ἐπαναλάβω ὅ,τι ἤδη εἶπα περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος.

— Ὡ! ὄχι ἀναμφιβόλως, διότι αἱ ἐξηγήσεις σας μοι ἐφάνησαν ἱκαναί· εἰμαι ὅμως πεπεισμένη ὅτι ὅλοι σας οἱ λόγοι δὲν ἦσαν ἐκεῖνοι, ἀλλ' ἔχετε καὶ ἄλλους σπουδαιότερους ἴσως τοὺς ὁποίους δὲν ἐκρίνετε εὐλογον νὰ μᾶς διακοινώσετε.

— Εἶναι δυσχερέστατον πρᾶγμα εἰς ναύτην νὰ ἀποφύγῃ τὴν τεχνικὴν γλώτταν ἥτις εἶναι διόλου σχεδὸν ἀκατάληπτος εἰς κυρίαν ὡς ὑμᾶς, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν μὲ ἐνοήσατε. Ἐταξιδεύσατέ ποτε, κυρία;

— Πολλῶς μάχιστα.

— Τότε λοιπὸν θὰ κατορθώσω ἴσως νὰ γίνω καταληπτὸς Γνωρίζετε, κυρία, ὅτι ἡ ἀσφάλεια τοῦ πλοίου ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τοῦ τρόπου καὶ ὅ, τὸ πλεον κλίνει πρὸς τὴν ἀριστερὰν τοῦ πλευρὸν εἰς τὴν *μπουρία*, ὡς λέγομεν ἡμεῖς οἱ ναῦται. Λοιπὸν εἶναι περιττὸν ἤδη νὰ εἶπω πρὸς κυρίαν νοήμονα ὡς ὑμᾶς, ὅτι ἐὰν ἡ *Karolina* περιτραπῇ μέγαν καὶ προφανῆ κίνδυνον θὰ διατρέξωσι πάντες οἱ ἐπιβάται.

— Ὡ! βεβαίως τὸ ἐννοῶ, ἀπεκρίθη ἡ παιδαγωγὸς· ἀλλὰ καὶ πᾶν ἄλλο πλοῖον δὲν εἶναι ὑποκείμενον εἰς τοιοῦτον δυστύχημα;

— Ἀναμφιβόλως, ἐὰν ἡ ἄγκυρα τοῦ ἀνεσπᾶτο· ἀλλὰ τοῦτο ἄπαξ μόνον μοι συνεθεῖ ἀφ' οἷου εἰσῆλθον εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου τὰ *πρῶτα πρῶτα*...

— Εἶναι θανατοῦσα, ἀπεκρίθη φωνή τις ὀπίσω αὐτῶν.

Οἱ συνδιαλεγόμενοι ἐστράφησαν πρὸς τὴν φωνὴν καὶ εἶδον ἔξωθεν τοῦ τοίχου τὸν γέροντα Ροβέρτον ἐστηριγμένον ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐξ αὐτοῦ θεωρεῖ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κήπου.

— Κατὰ παραγγελίαν τῆς Κυρίας Λάσι, εἶπεν αὐτὸς, τῆς κυρίας χήρας τοῦ ἀσιμνήστου καὶ εὐγενεοῦς διευθυντοῦ καὶ ναυάρχου μου, ὑπῆγα εἰς τὴν προκυμαίναν διὰ νὰ ἐπιθεωρήσω ἐκ τοῦ πλησίον τὴν *Βασιλικὴν Καρολίαν*· οἶς ἀναγγέλλω λοιπὸν ὅτι ὁ δόλων τῆς εἶναι στερεὸς ὡς φεγγάτας. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ παρατήρησα προτέτι ὅτι καὶ ἡ ἐξαρτησίς τῆς εἶναι ἐλαφρὰ καὶ καλῶς διατεθειμένη καὶ ὅτι αἱ πλευραὶ τῆς εἶναι ἀκριβῶς ὅσαι πρέπει νὰ ἦναι, διὰ νὰ μὴν ὑποκειται εἰς περιτροπὴν. Εἶμαι γέρον καὶ ἐπομένως ἀνίκανος πλέον εἰς ὑπηρεσίαν ἐπιπόνον, ὥστε νὰ ἐν συμφέρον δὲν ἔχω νὰ ψευθῶ. Λέγω ὅμως ὅτι εἶναι ἀσυγχώρητον ἔγκλημα νὰ συκοφαντῇ τις ἐν ἀπὸ τὰ καλλίτερα πλοῖα τὰ ὁποῖα ἔχομεν εἰς τὴν θάλασσαν μας.

Ὁ γέρον Ροβέρτος ἰλάλει διὰ φωνῆς τόσον ζωηρᾶς καὶ τόσον ἐπειγθεῖσθαι ἀγανάκτησιν διδὼν διὰ τὴν καταπίπτειν τῆς ἀληθείας, ὥστε οἱ λόγοι τοῦ δὲν ἔμειναν ἀνωφελεῖς καὶ ἀνευ ἀποτελέσματος.

— Βλέπετε, κύριε, εἶπε τότε ἡ παιδαγωγὸς στραφίσα πρὸς τὸν Οὐίλντερ, ὅτι δύο ἄνθρωποι ἐξίσου ἔμπειροι εἰς τὴν ναυτικὴν διαφωνοῦν ἐπὶ ἀντικειμένου οἰσώδους καὶ σπουδαιότητος ποῖον λοπὸν θέλετε νὰ πιστεύσωμεν;

— Ἐκείνον τὸν ἐπὶ τὴν θεωρήσατε ὡς φιλαληθέστερον καὶ ὀρθότερον λαλοῦντα. Ἐγὼ καὶ πάλιν οἶς λέγω μὲ εἰλικρίνειαν μάρτυρα τῆς ὁποίας ἐπικαλεῖμαι τὸν Θεόν, ὅτι ἂν εἶχα μητέρα ἢ ἀδελφὴν ποτὲ ἐκουσίως μοι δὲν ἤθελα τὰς ἀφήσει νὰ ἐπιβασθῶσιν εἰς τὴν *Βασιλικὴν Καρολίαν*.

— Τῇ ἀληθείᾳ, ἀκατανόητον εἶναι τοῦτο, ἐπιθύρουν ἡ παιδαγωγὸς εἰς τὸ αὐτὸ τῇ Γερτρούδῃς ὁ νοῦς μου μοι λέγει, ὅτι ὁ νέος αὐτοῦ παιζει μὲ ἡμᾶς, αἱ δὲ ἰνστάσεις του εἶναι τόσον σοβαραὶ, ἡ ἐπιμονὴ του τόσον ἀληθής, ὥστε δὲν ἠξιώσω τί νὰ ὑποθέσω. Εἰπέ μοι καὶ σὺ, κόρη μου, εἰς ποῖον τῶν δύο πρέπει νὰ πιστεύσωμεν πρὸς ἄλλο;

— Ὡ! ὡς πρὸς τὰ τοιαῦτα, κυρ'α Οὐίλντερ, γνωρίζετε πόσον ἀμαθὴς καὶ ἄπειρος εἰμαι, ἀπεκρίθη ἡ νεῆνις ταπεινῶς τὰς ὀφθαλμοὺς πρὸς ἄνθος τοῦ ὁποίου τὰ φύλλα ἐμάδει παίζουσα. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, θεωρῶ τὸ ἥθος τοῦ γέροντος ἐκεῖνου ἀπότομον καὶ κακώτροπον...

— Λοιπὸν ὁ νέος σοὶ φαίνεται περισσώτερος πίστεως ἄξιος;

— Διὰ τὸ ὄχι, ἀφοῦ λέγετε ὅτι εἶναι καλῆς ἀνατροφῆς νέος;

— Ἡ ἀνωτέρα θέσις τὴν ὁποίαν κατέχει πιθανῶς ἐν τῷ κόσμῳ δὲν πρέπει νὰ ἦναι γνώμη ὑπὲρ αὐτοῦ· διότι πολλάκις οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι τὰ πλεονεκτήματα τῆς κοινῆς τοξείας μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ κάμνωσι κατάχρησιν καὶ ὄχι χρῆσιν αὐτῶν. Ἐπειτα δὲ στραφίσα ἡ παιδαγωγὸς πρὸς τὸν Οὐίλντερ τὸν ἐν καρτερίᾳ ἀναμένοντα,

— Κύριε, προσέθετο, ἐὰν δὲν κρίνετε εὐλογον νὰ ὁμιλήσετε ἀνοικτότερον καὶ σαφέστερον, θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ μὴ οἶς πιστεύσωμεν καὶ θὰ ἐπιβῶμεν ἐπὶ τῆς *Βασιλικῆς Καρολίνας*.

— Σὰς λέγω, κυρία ἀπεκρίθη θερμῶς ὁ Οὐίλντερ, ὅτι ἐκ βῆθους ψυχῆς ἀποτροπιάζομαι τὴν ἀπόφασίν σας ταύτην.

— Ἀλλὰ τότε διὰ τί δὲν ὁμιλεῖτε; δύνασθε μὲ μίαν λέξιν νὰ μᾶς μεταπεισάτε καὶ νὰ σώσετε ἴσως πολλοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Οὐίλντερ ἐφάνη ὀνειροπολῶν· δις τὰ χεῖλη του ἐκινήθησαν ὥστε ἤθελε νὰ λαλήσῃ ἀλλ' ἐδίσταζεν. Ἡ Γερτρούδῃ καὶ ἡ παιδαγωγὸς τὸν παρετήρουν ἐν προσδοκίᾳ· ἀλλὰ μετὰ μακρὸν διαταγμὸν τὰς ἀπήλπισεν ἀμφοτέρας εἰπὼν.

— Κυρίαί μου, μεγάλως λυποῦμαι διότι δὲν κατορθώσω νὰ ἐννοηθῶ παρ' ὑμῶν τὴν ἥτταν μου ἀποδίδω εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς εὐλογίας ἐπὶ

μένω ὁμῶς διαβεβαιῶν σά: ὅτι ὁ κίνδυνος εἶναι τόσον φανερός εἰς τοῦ; ὀρθαλμοῦ; μου, ὅσον ὁ ἥλιος: ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ.

— Τότε λοιπὸν, κύριε, ἀπεκρίθη ἡ πα δαγωγὴς χαϊρετήσασα ψυχρῶς, σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς καλὴν σὰς διάθεσιν, ἐλπίζομεν δὲ ὅτι δὲν θὰ μᾶς κατακρίνητε οὐδ' ὑμεῖς; ὁ ἴδιος: ἐὰν δὲν ἀποδεχθῶμεν συμβουλὰς τόσον σκοτεινῶς ἐκφρασθείσας, ἀφοῦ δὲν θέλετε νὰ ἐλθέσῃτε τοῦ; ὑποκεκρυμμένους λόγους τῶν φόβων σα;. Συγχωρήσεται μὰ; λοιπὸν ἂν σὰ; ἀφήσωμεν οὕτως; ἀποτόμως; διότι ὁ καιρὸς ἐπείγει καὶ ἡ ὥρα τῆ; ἀναχωρήσεώς; μας ἐπέστη.

Εἰς τὴν ψυχρὰν ταύτην φιλοφροσύνην τῆς Κυρίας Οὐίλδης, ὁ Οὐίλντερ ἀπεκρίθη δι' ὑποκλίσεως; βιβείας; προσέκλινε μετὰ πλειοτέρας; ἔτι χάριτος; καὶ κομποπρεπειᾶς; ἐνώπιον τῆς Γερτρούδης; ἥτις τὸν ἡχαιρέτησεν ἐσπευσμένως; πρὶν ἀπομακρυνθῇ, ἔπειτα δὲ παρέμεινεν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν μέχρις; οὗ ἀποχωρήσωσιν αἱ γυναῖκες; ἐνόμισε δὲ ὅτι κατέλαβε; δειλὰ πρὸς αὐτὸν βλέμματα; τῆς νεάνιδος; τὸ ζῶηρόν καὶ ἐλαφρόν σῶμα τῆς ὁποίας; ἐξήφανίσθη; ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ὥς; τις γλυκυτάτη ἐνυπνίου σκιὰ.

Ὡς; τότε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ χαμηλοῦ τοίχου ἐπῆδησεν ὁ νέος; ναύτης; εἰς τὴν ὁδόν. Ὅτε δ' οἱ πόδες; του ἤγγισαν; τὸ ἐξωτερικὸν ἐδαφὸς; ἡσθάθη; ὥθλητιν ἐλαφρὰν ἐξαγαγούσαν αὐτὸν τῆς ὀνειροπολήσεώς; του καὶ στραφεὶς; εἶδε τὸν γέροντα ναύτην; ὅστις; δις; ἤδη τὸν εἶχε κατανικήσει. Δὲν τὸν ἄρῃσε; δὲ οὗτος; νὰ ἐκφράσῃ τὴν διὰ τοῦτο δυσχερίσκειάν; του, διότι; πρῶτος; λαβὼν τὸν λόγον.

— Βλέπω; συνάδελφε; εἶπε φιλικῇ καὶ ἐμπιστευτικῇ τῇ φωνῇ; βλέπω ὅτι; πρὸ πολλοῦ; λοξοδρομεῖς; εἰς τὰ νερὰ ταῦτα; καὶ εἶναι καιρὸς; πλέον νὰ; τὰ γυρίσῃς; κατὰ τὸν ἄνεμον.

Ἡ θέα; τοῦ ἀνθρώπου; τούτου; ἦτο; δυσάρεστος; εἰς τὸν Οὐίλντερ. Διὸ; ἀποκριθεὶς; εἰς αὐτὸν ἀπέφυγε; νὰ τὸν ἰδῇ.

— Ὅταν; σὲ ἄρῃσαι; εἰς τὴν πρὸς τὴν πόλιν ὁδόν; ἐνῷ; ἐγὼ; ὑπῆγαίνα; διὰ τῆς; παραλίας; ἡλπιζα; ὅτι; ἡτέλαμεν; χωρισθῇ; διὰ πάντοτε. Ἀλλ' ἡπατήθην; διότι; σὺ; ἐπιστρέψας; ὀπίσω; ἀφοῦ; λοιπὸν; προτιμᾷς; τὰ; ὑψηλὰ; μέρη; ὡς; φαίνεται; σὲ; ἀφίνω; νὰ; εὐχαριστήσῃ; τὴν; κλίσιν; σου. Ἐγὼ; ἐπιστρέφω; εἰς; Νευπόρτ.

Ὁ γέρον; ναύτης; οὐδαμῶς; ἐκ; τούτου; διαταράχθη. Ἦρχισε; νὰ; τρίχῃ; κατόπιν; τοῦ; Οὐίλντερ; τόσον; ταχέως; ὥστε; οὗτος; εἶδεν; ὅτι; ἦτον; ἀδύνατον; νὰ; τοῦ; διαφύγῃ; ἄλλως; πως; ἢ; διὰ; τῆς; φυγῆς. Ἀλλὰ; πρὸς; τὸ; ἀπερπεῖς; τοῦτο; μέσον; ἀπηξίωτε; νὰ; καταφύγῃ; δυσπρεσβημένους; δὲ; ὦν; καὶ; καθ' ἑαυτοῦ; καὶ; κατὰ; τοῦ; δημίου; του; πολλὰ; καὶ; διανοήθῃ; νὰ; κάμῃ; πρόχειρόν; τινα; διόρθωσιν; εἰς; τὸν; φορτικὸν; τοῦτον; ἀλλὰ; θεωρήσας; τὸ; τοιοῦτον; ἀνοίκειον; διὰ; τὴν; πρᾶσθαι; ἡλικίαν; τοῦ; ναύτου; ἐβράδυνε; τὸ; βῆμα; ἀποφασίσας; νὰ; ἀκούσῃ; τὴν; ἄθλιον; τοῦτον.

— Τρέχεις; πανάρμενος; νέε; μου; φίλε; εἶπεν; ὁ

ἐπίμονος; Ροβέρτος; ὥστε; ἔπριπε; νὰ; καλάρῃ; νερὰ; ἀπὸ; τὴν; βίαν; μου; διὰ; νὰ; σὲ; ἀκολουθήσῃ. Ἀλλὰ; τῶρα; ὅπου; ἔγινες; προφυλακτικώτερος; μαζεύσας; ὀλίγα; πανία; ἡ;μποροῦμεν; νὰ; κάμωμεν; μίαν; μικρὰν; ὁμιλίαν. Ὅλιγον; ἔλειψε; νὰ; πείσῃς; τὴν; κυρίαν; Λάσεϊ; ὅτι; ἡ; Βασιλικὴ; Καρολίνα; ἦτον; αὐτὸς; ὁ; Ὀλλανδός; τὸ; πειρατικὸν; ἐκεῖνο; πλοῖον; τὸ; ὑπὸ; τὴν; πρὸς; ἐξιλέωσιν; τῶν; κηκουργημάτων; τοῦ; πληρώματός; του; κατεδικάσθη; νὰ; περιπλανᾶται; αἰώνίως; εἰς; τὰ; κύματα.

— Καὶ; διατὶ; ἔρινης; εὐλογον; νὰ; με; διαψεύσῃς; ἡρώτησεν; ἀποτόμως; ὁ; Οὐίλντερ.

— Ἦ; ἔλε; λοιπὸν; ὥστε; ἄνθρωπος; ὁ; ὁποῖος; ἄσπρισεν; εἰς; τὴν; θαλάσσαν; νὰ; κάθηται; με; σταυρωμένας; χεῖρας; καὶ; κλειστὸν; στόμα; ἐνῷ; ἀκούει; δυσφημούμενον; ἢ; καλὸν; πλοῖον; ἢ; δὲν; ἠξεύρεις; ὅτι; ἡ; ὑπόληψις; ὁποιοῦδήποτε; πλοίου; εἶναι; τότε; περισπούδαστος; δι' ἕνα; ναύτην; ὑπηρετήσαντα; εἰς; τὴν; θάλασσαν; πεντήκοντα; ἔτη; ὅσον; ἡ; ὑπόληψις; τῆς; γυναικὸς; ἢ; τῆς; κόρης; του;

— Ἄκουσε; φίλε; ὑποθέτω; ὅτι; ζῇς; ὡς; ὅλος; ὁ; κόσμος; τρώγων; καὶ; πίνων.

— Ὀλιγώτερον; τὸ; πρῶτον; περισσώτερον; τὸ; δεύτερον; ἀπεκρίθη; ὑπογελῶν; χαριέντως; ὁ; γέρων; Ροβέρτος.

— Καὶ; ὡς; ὅλοι; οἱ; ναῦται; προσπορίζεσαι; τὴν; διατροφήν; σου; διὰ; κοπιαστικῶν; καὶ; κινδυνωδῶν; ἐργασῶν;

— Καὶ; ἐγὼ; ὡς; ὅλοι; ἡμεῖς; κερδίζομεν; τὰ; χρήματα; ὡς; φιλαργυροὶ; καὶ; τὰ; ἐξοδεύομεν; ὡς; παρχαλυμένοι.

— Ἀντιπὸν; ἐγὼ; θὰ; σοῦ; προτείνω; νὰ; κερδήσῃς; χρήματα; με; ὀλίγον; κόπον; καὶ; νὰ; τὰ; ἐξοδεύσῃς; ἔπειτα; κατὰ; τὴν; ιδέαν; σου. Θέλεις; νὰ; εἰσέλθῃς; εἰς; τὴν; ὑπηρεσίαν; μου; διὰ; τινος; ὥρας; Ὅχ; λάβῃς; τὴν; λίραν; αὐτὴν; ὡς; προκαταβολὴν; καὶ; μίαν; ἄλλην; ὡς; ἀνταμοιβὴν; ἐπὶ; συμφωνίᾳ; νὰ; μοῦ; ἦσαι; πιστῶς; ἀφωσιωμένος.

Ταῦτα; δὲ; λέγων; ὁ; Οὐίλντερ; ἐπεδείκνυε; τὸ; χρυσοῦν; νόμισμα; ὑπὲρ; τὴν; κεφαλὴν; του; πρὸς; τὸν; Ροβέρτον; ὅστις; ἤρχετο; κατόπιν; του; χωρὶς; ἀκόμη; νὰ; ἀξιώθῃ; ἐνός; καὶ; βλέμματος; τοῦ; συνοδοιπόρου; του.

— Μήπως; εἶναι; κίβδηλον; εἶπεν; ὁ; γέρων; ναύτης; λαβὼν; τὸ; νόμισμα; καὶ; κτυπῶν; αὐτὸ; ἐπὶ; λίθου.

— Εἶναι; χρεσὸς; καθ' ἑωτέρως; τοῦ; ὁποῖου; ποτε; δὲν; ἐξῆλθε; τοῦ; Νομισματοκοπείου.

Τότε; ὁ; Ροβέρτος; ἐναπείθηκε; μετὰ; πάσης; προφυλάξεως; τὸ; νόμισμα; εἰς; τὸν; κόλπον; του; καὶ; ἀφοῦ; καὶ; δι' ἐξωτερικῆς; ἐπαφῆς; ἐβεβαιώθη; ὅτι; δὲν; ἔλαθεν; ἄλλην; διευθύνσιν; ἐστράφη; ἀποφασιστικῶς; πρὸς; τὸν; νέον; καὶ; ἡρώτησε.

— Τί; πρέπει; νὰ; κάμω; εἶμαι; ἔτοιμος; εἰς; πάντα.

— Ἄ!; δὲν; θὰ; ἀπαιτήσῃς; ἐγὼ; ἀπὸ; σὲ; πρᾶγμα; ἀνάξιόν; σου. Διὰ; νὰ; με; εὐχαριστήσῃς; ἀρκεῖ; νὰ; πρᾶ-

ἔης ἔργον εἰς τὸ ὅποιον εἶσαι, συνειδυμένος. Σὲ ζητῶ μόνον νὰ διαψεύσης, ὅσα εἶπες, ἡμπορίεις;

— Αἶ! ἐν ἀνάγκῃ ἡμπορῶ καὶ νὰ κάμω ὅκον. Σὲ ἐννοῶ. Βαρύνεσαι νὰ βασανίζης τὴν ἀλήθειαν καὶ θέλεις νὰ ἀφήνης εἰς ἐμὲ αὐτὴν τὴν φροντίδα.

— Μάλιστα. Πρέπει νὰ διαψεύσης ὅσα εἶπες περὶ τῆς Βασιλείης Καρολίδης. Ἐπειδὴ εἶχες τὴν ἐπιτηδεύουσα νὰ κερδήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Κυρίας Λάσιου, πρέπει νὰ ὠρελθῇς ἐκ τοῦ πλεονεκτήματος τούτου ὅπως ἐπιβεβαιώσης τοὺς λόγους μου. Ἀλλὰ διὰ νὰ κρίνω κάλλιον περὶ τῆς ἱκανότητός σου, εἰπέ μου εὐκαιρινῶς, ὑπηρετήσεις πραγματικῶς ὑπὸ τὸν ἀντιναύαρχον Λάσιου;

— Σοῦ ὀρκίζομαι εἰς τὴν τιμὴν μου καὶ εἰς τὴν πίστιν μου ὅτι χῆς, πρώτην φοράν ἤκουσα τὸ ὄνομα τοῦ. Ἡμπορεῖς λοιπὸν νὰ ἔχῃς πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμέ.

— Εἶμαι πεπεισμένος περὶ τούτου. Ἄκουσαι λοιπὸν τὸ σχέδιον. . .

— Μίαν στιγμὴν, σὲ παρακαλῶ, συναδελφε, ὑπέλαβον ὁ γέρων. Καὶ αἱ πέτραι ἔχουν αὐτία, λέγουν εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἡμεῖς οἱ ναυτικοὶ γνωρίζομεν ὅτι ἔχουν αὐτία καὶ αἱ ἀντίλαι. Ἡξεύρετε τὸ οἶνοπωλεῖον τῆς Ἀγκύρας;

— Ὑπῆγα εἰς αὐτό.

Ἐλπίζω ὅτι θὰ εὐχριστηθῇς νὰ ἐπιστρέψῃς πάλιν ἐκεῖ. Ἄς χωρισθῶμεν ἐδῶ. Ἐπειδὴ δὲ εἰς ταῖς μπουρζιναῖς τὰ πέρνης καλῆτερα ἀπὸ ἐμὲ, θὰ κάμῃς δύο τρεῖς βόλταις ἐμπρὸς εἰς τὰς οἰκίας αὐτὰς ὥς οὐ πέσης ὑποκάτω τῆς ἐκκλησίας τὴν ὁποίαν βλέπεις ἐκεῖ πέραν. Τότε θὰ τὰ γυρίσῃς πάλιν ἀνοικτὰ καὶ θὰ τραβήξῃς κατ' εὐθείαν γραμμὴν διὰ νὰ πιάσῃς τὸ οἶνοπωλεῖον τῆς Ἀγκύρας. Ἐγὼ θὰ καταβῶ τὸν λόφον καὶ μετ' ὅλην τὴν διαφορὰν τῆς ταχύτητός μας, θὰ φθάσωμεν συγχρόνως σχεδὸν εἰς τὸν λιμένα.

— Καὶ τί θὰ κερδήσωμεν ἀπὸ ὅλας αὐτὰς τὰς λοξόδρομίας; Δὲν εἰμπορεῖς λοιπὸν νὰ ἀκούσῃς χωρὶς νὰ βρέξῃς τὸν λάρυγγά σου;

— Μοῦ κακοφαίνεται νὰ μοῦ λέγῃς τοιαῦτα. Ὅταν γνωρισθῶμεν καλῆτερα θὰ καταλάβῃς ὅτι ἐγκρατέστερον ἐντολοδόχον δὲν ἡμπορούσες νὰ εὕρῃς. Ἀλλ' ἐάν με ἐβλεπν ἐδῶ συνομιλοῦντα μαζί σου, ἐνῶ εἶσαι εἰς δυσμένειαν, θὰ ἔχῃς ὅλην μου τὴν ἐπιρροὴν εἰς τὰς κυρίας ἐκεῖνας.

— Ἔχεις δίκαιον. Σπεῦσε λοιπὸν νὰ με φθάσῃς· οὗτε στιγμὴν δὲν πρέπει νὰ χάνωμεν, διότι εἶπεν ὅτι μετ' ὀλίγον ἐπιθεάζονται εἰς τὸ πλοῖον.

— Ἐχομεν ἀκόμη καιρὸν, ἀπεκρίθη ὁ γέρων ὑψώσας τὴν χεῖρα ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὅπως ἴδῃ τὸν ἀνεμὸν. Ἀκόμη ὁ ἀνεμὸς δὲν ἐσηκώθη.

Ἐπὶ τούτοις, ὁ μὲν Οὐίλντερ ἔλαβε τὴν ὑποδειχθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ γέροντος ὁδόν, ὄνειροπολὼν τὴν καλλονὴν τῆς Γετρούδης, ὁ δὲ ἄξιος αὐτοῦ σύμμαχος τὰ ἐγύρισε ταυτοχρόνως, ὅπως ἐγκαίρως πιάσῃ εἰς τὸν γλυκύτατον μὲν, τρικυ-

μῶδῃ δὲ πᾶλλαις λιμένα τοῦ οἶνοπωλείου τῆς Ἀγκύρας.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΝ ΜΑΘΗΜΑ

Εἰς τοὺς διδασκαλοὺς μου.

Σὺν ἔργον, ὃ δὰς, ἵεται πολλὴν γλῶσσα.

Δὲν ἡπατήτην λοιπὸν οἱ ἀκαδημαῖκοι διδάσκαλοι δὲν μὰς ἔμαθον μόνον ὅτι ὁ στίχος πρέπει νὰ τέρπῃ τὴν ὄρασιν, ἀλλ' ἐχάραξαν καὶ κανόνας κλασικωτέρους, οἷου; οὐδ' ὠρευσθήσαν ποτε οἱ περὶ ποιητικῆς γράψαντες.

Μὴ λοιπὸν, νέοι τῆς Ἑλλάδος ποιηταί, μὴ μελετᾶτε τὸν Σταγειρίτην καὶ τὸν Ὀράτιον, μὴ τὸν Ὀμηρον καὶ τὸν Σαίξπηρον ἀναγινώσκητε, ἀλλὰ σπουδαζετε μόνον τὰς ἀποφάσεις τῶν ἀγωνοδικῶν, καὶ ἔστε βέβαιοι ὅτι ἀναρρήχασθε μέχρι τῆς ὑπ᾽ αὐτῆς τοῦ Ἑλικῶνος κορυφῆς.

Καὶ ὁμως δυστυχῆς ἐγὼ ἂν ἦτο πλάνη ἀπλὴ ἢ ἔμφυτος ἐκείνη πίστις, μετ' ἧς συνηλικιώλην, κα' ἦτις ἦτο τὸ ἀτελεύτητον τοῦ βίου μου ὄνειρον.

Τί ἐστὶ ποίησις; ἦτον ἡ πρώτη τῆς παιδικῆς ἡλικίας μου ἐρώτησις, ἡ πρώτη μου σκέψις.

Καὶ μία φωνὴ, φωνὴ μυστηρώδους μοῦ ἐνανούριζε τὸν γλυκὺν ὕπνον, μοῦ ἔλυσεν τὸ ἐρατεινὸν ζήτημα.

Φῶς καὶ ἀλήθεια, καρδία καὶ νοῦς, γενναιοῦς καὶ ὑπερκφάνεια, ἀγάπη καὶ ἔρως, πατρίς καὶ καθῆκον, ἰδοὺ ἡ ποίησις.

Καὶ ὁ μάρτυς πολεμιστὴς ὅταν κραδαίνῃ τὴν λόγχην, καὶ ὁ παῖς ὅταν ἐπιδιώκῃ τὴν χρυσαλίδα, ἡ ἀγορία τῆς τρικυμίας κραυγῇ, τὸ γλυκὺ τῆς ἀηδόνης κελᾶδμα, ἡ μοσχοβόλος ἀνθοδέσμη τῆς νεονύμφου, τὸ σπαραξικάρδιον νεκροφίλημα, ἰδοὺ ἡ ποίησις.

Ἀλλ' ἂς ἐρωπῶσιν, ἔχιδαι φαρυγγεραὶ τῆς κοινωνίας, ὁ φθόνος καὶ ἡ σχολαστικότης, ἂς βασανίζῃ τὸν ἀδίκον πλοῦτον ὁ κόρος, ὡς ὁ ἄξις τοῦ δάντη τῆς κολαζομένης κακίας. Ταῦτα ἂς ἀπαντᾷ, τὰ ἀποφεύγει ἡ ποίησις, ὅταν ὁμως τὰ ἀπαντᾷ, τὰ στιγματίζει, καὶ δι' ἐνὸς χλευασμοῦ περιφρονητικωτάτου τὰ καθιερώνει εἰς τὸ ἀνάθεμα τῶν αἰώνων. Ἐντολὴν ἔχει τὴν ἀρετὴν, ὕμνεῖ τοῦ Ἰψόγου τὴν πρόνοιαν, θαυμάζει τὴν ἁρμονίαν τῶν κόσμων, πρᾶττει τοὺς πόνους, ταπεινώνει τοὺς ὕβριστάς, κεραυνοβολεῖ τοὺς τυράννους, ἀγιάζει τὴν κατὰραν τοῦ ἀδικουμένου.

Τοῦτό μου ἦτο τὸ ποιητικὸν Πιστεύω, ἀλλ' οἱ ἀγωνοδίκαι παρ' ὀλίγον ἐσάλευσαν τὴν πίστιν μου. Ἰδοὺ τί εἶπον.

Δὲν ἐπιτρέπομεν νὰ λέγηται ποίησις ὅταν ἡ